

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ	MINISTARSTVO EKONOMSKOG RAZVOJA
NAZIV PROPISA	Predlog zakona o finansijskoj podršci za bivše zaposlene iz sektora rudarske i metalne industrije

1. Definisane probleme

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

- Nacrt zakona o finansijskoj podršci za bivše zaposlene iz sektora rudarske i metalne industrije, koji su radili u privrednim društvima u većinskom državnom vlasništvu treba da, u značajnoj mjeri, riješi socijalne i finansijske probleme bivših zaposlenih radnika iz ovih privrednih djelatnosti, koji su uvođenjem stečajnog postupka ostali bez mogućnosti daljeg poslovnog angažovanja, ostvarivanja prava na puni iznos penzija i bez sredstava po osnovu socijalnih programa.
- Uzroci koji su doveli do uvođenja stečajnog postupka u privrednim društvima iz sektora rudarske i metalne industrije i prekida daljih privrednih aktivnosti su raznorodni i višestruki. Prelazak na tržišne uslove poslovanja, gubitak velikog zajedničkog tržišta kao i nekonkurentnost privrednih društava u izmjenjenom poslovnom ambijentu su neki od uzroka otežanog ili potpuno prekinutog poslovanja velikog broja privrednih društava u Crnog Gori, pa tako i privrednih subjekata iz rudarsko metalnog sektora koji su poslovali u državnom vlasništvu.
- Potpuni prekid poslovanja, bankrotiranje i uvođenje stečajnog postupka u velikom broju privrednih društava su posledice tranzicionog perioda, koji je posebno bio vidan u sektoru rudarske i metalne industrije. Najveći gubitnici iz tog procesa bili su radnici koji su ostajali bez posla i bez mogućnosti daljeg poslovnog angažovanja, pri čemu im je vrijednost prijevremenih penzija značajno manja od one koju bi zaposleni ostvarili da nije bilo prekida radnog odnosa;
- Privredna društva iz sektora rudarske i metalne industrije, koja su zapošljavala više hiljada radnika, sa relativno visokim primanjima, su u relativno kratkom vremenskom periodu prestala, u potpunosti ili djelimično, sa radnom aktivnošću. Veliki broj zaposlenih je ostao bez posla a oni koji su ostali na poslu radili su u otežanim uslovima, sa minimalnom zaradom. Može se konstatovati da su zaposleni u privrednim društvima subjekti na koje je dugotrajni tranzicioni period ostavio najteže posledice;

- Donošenjem i primjenom predmetnog Zakona u značajnoj mjeri bi se ostvarila socijalna pravda prema bivšim zaposlenim iz sektora rudarske i metalne industrije, koji su bili prinuđeni da prekinu radni odnos. Dodjeljivanjem finansijske podrške istima država bi pokazala razumjevanje, pravičnost i solidarnost a višedecenijski problemi bili bi umanjeni ili otklonjeni.

2. Ciljevi

- **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**
 - **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**
- Osnovi ciljevi koji bi se ostvarili sa dodjeljivanjem finansijske podrške bivšim zaposlenim bili bi:
 - ostvarivanje socijalne pravde;
 - pravično zadovoljenje finansijskih potreba bivših zaposlenih koji su bili prinuđeni da pođu u prijevremenu penziju;
 - pravično zadovoljenje finansijskih potreba bivših zaposlenih koji nakon prestanka radnog odnosa nisu zasnovali radni odnos kod drugog poslodavca;
 - poboljšanje materijalnog položaja bivših zaposlenih i članova njihovih porodica.
 - Donošenje navedenog propisa je planirano za IV kvartal 2021.godine.

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**
 - **Obrazložiti preferiranu opciju?**
- Opcija "status quo nije prihvatljiva jer definisani, nagomilani problemi ne mogu biti riješeni sa daljim odlaganjem njihovog rješavanja;
 - Problemi se mogu riješiti i ispuniti postavljeni ciljevi isključivo donošenjem predloženog Zakona.

4. Analiza uticaja

- **Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.**
 - **Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)**
 - **Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti,**
 - **Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija;**
 - **Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.**
- Dodjeljivanjem finansijske podrške očekuje se pozitivan uticaj na bivše zaposlene, koji bi finansijsku podršku prihvatili kao satisfakciju za učinjenu nepravdu i društvenu solidarnost. Ne očekuju se negativni uticaji koji bi mogli biti prouzrokovani donošenjem ovog propisa;
 - Primjena propisa neće izazvati dodatne troškove građanima i privredi;
 - Ovim propisom se ne podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna

konkurencija;

- Ovaj propis neće izazvati administrativna opterećenja, niti će stvoriti biznis barijere.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- **Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?;**
 - **Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti;**
 - **Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti;**
 - **Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?;**
 - **Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?;**
 - **Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?;**
 - **Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda;**
 - **Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti;**
 - **Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?;**
 - **Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.**
-
- Za implementaciju predmetnog propisa je potrebno obezbjediti finansijska sredstava iz budžeta Crne Gore. Na osnovu poznatih ali ne i konačnih informacija, koje su dobijene od predstavnika sindikata, zastupnika bivših radnika i stečajnih upravnika, može se očekivati da će oko 800 bivših zaposlenih zahtijevati dobijanje finansijske podrške, pa bi iz budžeta, za ovu namjenu, bilo potrebno obezbjediti oko 12.000.000,00€.
 - Planirano je da obezbjeđenje finansijskih sredstava za ovu namjenu ne bude jednokratno, već će isplata biti realizovana u narednom periodu. Predmetnim Zakonom je planirano da će visina finansijske podrške biti isplaćena u četiri rate u roku od dvije godine od dana pravosnažnosti rješenja, kojim se određuje pojedinačna visina finansijske podrške;
 - Implementacija propisa ne predviđa nikakve međunarodne finansijske obaveze;
 - Kako se primjena propisa očekuje u narednoj godini, ne očekuju se troškovi za njegovu primjenu u tekućoj godini. Planiranje posebne budžetske stavke za narednu godinu radi primjene propisa nije opravdano prije njegovog stupanja na snagu;
 - Usvajanjem propisa nije predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih bi mogle proisteći finansijske obaveze;
 - Predmetnim propisom planirano je da bivši zaposleni, koji ispunjavaju definisane Zakonom potrebne uslove, imaju pravo na finansijsku podršku u neto iznosu od 12.000,00€, pa se implementacijom ovog propisa očekuju samo prihodi za budžet Crne Gore;
 - Procjena budžetskog izdatka za primjenu propisa urađena je na osnovu podataka dobijenih od predstavnika radnika, sindikata ili stečajnih upravnika. Tokom izrade nacrta Zakona obrađeno je dosta neselektovanih informacija, iz kojih se ne može utvrditi tačan broj bivših radnika koji imaju pravo na dobijanje finansijske podrške. Može se očekivati da će i tokom i nakon donošenja predmetnog Zakona prispjeti još zahtjeva radnika, sa istim traženjem;
 - Ministarstvo ekonomskog razvoja je za izradu ovog propisa formiralo Radnu grupu u čijem radu su aktivno učestvovali predstavnici Ministarstva finansija.

- Dostavljeni tekst propisa je usaglašen, sa sugestijama članova Radne grupe.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- **Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;**
- **Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);**
- **Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni, Obrazložiti**

- Prilikom izrade predloženog propisa nije korišćena eksterna ekspertiza.
- U saradnji sa predstavnicima bivših radnika, sindikata i stečajnih upravnika prikupljeni su i obrađeni spiskovi bivših radnika, koji će poslužiti kao dobra osnova za izradu rješenja kojima će biti odobrena finansijska podrška.
- Predstavnici radnika, sindikata i stečajni upravnici su svojim informacijama i spiskovima doprinjeli boljem upoznavanju članova radne grupe sa istorijatom, radom i razlozima prekida poslovanja privrednih društava u kojima su radili. Nije bilo konkretnih predloga niti sugestija koji bi kao takvi mogli biti sastavni dio propisa.

7. Monitoring i evaluacija

- **Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?**
- **Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?**
- **Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?**
- **Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?**

- Potencijalno, prepreka za implementaciju propisa može biti ekonomska situacija i finansijska nemogućnost nadležnih institucija da izdvoje finansijska sredstva predložena ovim propisom.
- Ministarstvo ekonomskog razvoja će u saradnji sa nadležnim institucijama nastojati da u potpunosti realizuje predviđenu obavezu.
- Glavni indikator uspješnosti primjene Zakona o finansijskoj podršci za bivše zaposlene iz sektora rudarske i metalske industrije predstavljaće broj bivših radnika koji su dobili finansijsku podršku;
- Nadzor nad sprovođenjem i evaluaciju propisa vršiće Ministarstvo ekonomskog razvoja.

Podgorica, 09.10.2021. godine



Mr Renata Milutinović

VD GENERALNA DIREKTORICA

DIREKTORAT ZA INDUSTRIJSKI I REGIONALNI RAZVOJ